

Kuntakäsikirja 2022

Kårkullan kuntayhtymä

Hyväksynyt: Hallitus 27.1.2022

Laatinut: Kuntakäsikirjan työryhmä / O.D.

Versio: 1

Sisällys

1	Johdanto	4
1.1	Muutokset maksuihin ja etuihin vuonna 2022.....	4
1.2	Kuntaveloituksen perusteet	5
1.3	Yksilölliset maksut / tilapäiset lisäresurssit ja kuntayhtymän palveluiden myynti ei-jäsenkunnille.....	7
2	Osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta	8
2.1	Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut (kategoriat 2–6)	8
2.2	Osallisuutta ja työllisyyttä edistävän toiminnan maksuluokkien (toimenpidetasot) kuvaus	8
2.3	Ulkoisen työtoiminta	9
2.4	Tuettu työtoiminta	9
2.5	Sosiaalihuoltolain mukainen työllistämistä tukeva toiminta	9
2.6	Kuntouttava työtoiminta	10
2.7	Työelämään tutustuttavien ja elämään orientoivien palveluiden päättäminen	10
2.8	Veloitus asiakkaan ollessa poissa työelämään tutustuttavista ja elämään orientoivista palveluista	10
2.9	Veloitus asiakkaan ollessa suunnitellusti vapaalla työelämään tutustuttavista ja elämään orientoivista palveluista	11
3	Asumispalvelut.....	12
3.1	Tilapäiset asumispalvelut	12
3.2	Pitkäaikaiset asumispalvelut.....	13
3.3	Asumispalveluiden maksuluokkien (toimenpidetasot) kuvaus.....	15
3.4	Veloitus asiakkaan ollessa poissa pitkäaikaisista asumispalveluista	16
4	Asiantuntija- ja kehittämiskeskuksen palvelut.....	17
4.1	Asiantuntijapalvelut.....	17
4.2	Asiantuntija- ja kehityskeskuksen KUR-toiminta	19
4.3	Pitkäaikaiskuntoutus	20
4.4	Tilapäinen poissaolo KUR-toiminnasta tai pitkäaikaiskuntoutuksesta	21
5	Asiakasmaksut.....	22
5.1	Asiakasmaksut työelämään tutustuttavissa ja elämään orientoivissa palveluissa ..	22
5.2	Tilapäisten asumispalveluiden asiakasmaksut.....	22
5.3	Pitkäaikaisten asumispalveluiden asiakasmaksut	22
5.4	EUC-toiminnan ja pitkäaikaiskuntoutuksen palvelumaksut	24
5.5	Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen	24
6	Korvaukset.....	24
6.1	Välttämättömät kuljetukset erityishuollon saamiseksi.....	24
6.2	Työkorvaukset	25
7	Muu palvelutuotanto	27

7.1	Ulkoisesti rahoitettujen hankkeiden veloituserusteet.....	27
8	Tuotehinnat – hinnasto jäsenkunnille (1.1.2022 alkaen)	28
9	Maksuluokat Tukholman mallin mukaisen arvioinnin perusteella	29
10	Hinnasto, asiakasmaksut (1.3.2022 alkaen)	30

1 Johdanto

Kuntakäsikirjan tarkoituksena on antaa tietoja tuotteistamme ja kuvata, miten laskutus tapahtuu eri palveluissa.

1.1 Muutokset maksuihin ja etuihin vuonna 2022

Vuoden 2022 kuntakäsikirja sisältää kunta- ja asiakashinnat Kärkullan kuntayhtymän valtuuston 14.10.2021 § 47 määrittämien maksujen mukaisesti. Kuntahinnat ovat voimassa 1.1.2022 alkaen, kun taas asiakashinnat tulevat voimaan 1.3.2022.

Asiakasmaksut vuodelle 2022 on huomioitu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen (1992/912) mukaisesti.

Eduskunta on päättänyt, että kansaneläkeindeksiä korotetaan 2,1 prosenttia vuodelle 2022. Takuueläke nousee 855,48 euroon kuukaudessa vuonna 2022. Eläkeläisten hoitotuki vuonna 2022 on seuraavan mukainen: perushoitotuki on 73,00 euroa/kk, korotettu hoitotuki 159,04 euroa/kk ja ylin hoitotuki 336,30 euroa/kk.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen mukaan pitkäaikaishoidon hoitomaksu on 85 prosenttia nettotuloista siten, että asiakkaalla tulee olla käytettävissään vähintään 112 euroa kuukaudessa.

Asiakasmaksujen yläraja on nostettu 692 euroon kalenterivuodessa. Lääkekustannusten vuosiomavastuu on nostettu 592,16 euroon kalenterivuodessa vuodelle 2022.

Asumistuen omavastuu on 631,94 euroa/vuosi tai 52,66 euroa/kk. Eläkeläisten asumistuen yhteydessä huomioon otettavien asumiskustannusten enimmäismäärää korotetaan 2,1 prosenttia kaikissa kuntaryhmissä vuonna 2022. Enimmäismäärät vuonna 2022 ovat seuraavat:

Kuntaryhmä I	Kuntaryhmä II	Kuntaryhmä III
8 613 €/vuosi	7 921 €/vuosi	6 949 €/vuosi
718 €/kk	660 €/kk	579 €/kk
(Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa)	(Porvoo, Kirkkonummi, Lohja, Sipoo, Vaasa, Turku)	(muut kunnat)

Kärkullan kuntayhtymä korottaa vuokria 2,1 prosenttia 1.3.2022 alkaen, mikä vastaa asumiskustannusten enimmäismäärän nousua huolimatta siitä, että kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksi on noussut 6,3 prosenttia vuonna 2019 tapahtuneen edellisen korotuksen jälkeen. Ruokamaksuja korotetaan asumis- ja päivätoiminnassa 10 senttiä/ateria. Enimmäispalvelumaksu on 80 euroa/kk palveluiden yksilöllisen käytön mukaan.

1.2 Kuntaveloituksen perusteet

Asumispalveluissa ja osallisuutta ja työllistymistä edistävässä toiminnassa sovelletaan eri maksuluokkia. Luokkien määräytyminen perustuu Tukholman mallin mukaiseen arvioon asiakkaan palvelutarpeesta. Arviointivälillä arvioidaan muun muassa asiakkaan fyysistä toimintakykyä, kommunikointia, sosiaalista vuorovaikutusta, henkilökohtaisen hoidon tuen ja avun tarvetta, lääkeshoidon tarvetta ja psykomotorista huolestuneisuutta.

Tukholman mallin mukaista arviointia ei tehdä itsenäisesti asuville asiakkaille, jotka saavat tukikäyntejä kotiin tai satunnaisia tukitoimia, koska henkilöstöpanokset veloitetaan siellä käyntiä kohti hoitopäivän sijaan. Arviointia ei myöskään tehdä lyhytaikaishoidossa oleville asiakkaille. Työelämään tutustuttavissa ja elämään orientoivissa palveluissa arvioidaan kaikki asiakkaat paitsi ne, jotka ovat vain ulkoisessa työtoiminnassa.

Toiminnan alkaessa alueellinen sosiaalineuvoja tekee arvion maksuluokasta yhteistyössä yksikön päällikön kanssa. Tukholman mallin mukaisen arvioinnin tekee kuntayhtymän arviointitiimi noin kuuden kuukauden kuluttua toiminnan aloittamisesta, kun henkilökunta on tutustunut asiakkaan tarpeisiin. Arviointitilaisuuteen osallistuvat yksikön henkilökunta ja kotikunnan edustaja.

Arviointi päivitetään toimintayksikössä tai alueellisissa asiantuntijaryhmissä todettujen palveluvaatimusten muutosten vuoksi suurten ja jatkuvien muutosten yhteydessä. Sosiaalikirjuri voi tilata uuden arvioinnin sen jälkeen, kun asiakkaan toimintakyky on ollut selvästi muuttunut kolmen kuukauden ajan. Merkittävä muutos toimintakyvyssä on esimerkiksi se, että aiemmin kävelemään pystynyt asiakas liikkuu pelkästään pyörätuolissa tai että aiemmin kotitöihin aktiivisesti osallistunut asiakas ei voi lainkaan osallistua kotitöihin. Huomaa, että myös pienempi palvelutarve johtaa uuteen arviointiin. Jos toimintakyvyssä tapahtuu tilapäisiä muutoksia, uutta arviointia ei tehdä, mutta tällöin asumispalveluihin voidaan tarvittaessa pyytää määräaikaista tilapäistä lisäresursseja (enintään neljäksi kuukaudeksi kerrallaan). Kunnan sosiaalityöntekijät voivat pyytää laadunvarmistusarviointia.

EUC veloittaa aina kaksi suoritetta (luokka 1) arviointitilaisuutta kohti.

Erityistapauksissa on mahdollista tehdä erityis selvitys asiakkaan erityistarpeiden osoittamiseksi. Näissä tapauksissa erityistarpeet ovat sellaisia, että niitä ei saada riittävästi näkyviin Tukholman mallin mukaisessa arvioinnissa. Arviointitiimi haastattelee yksikön päällikköä ja asiakkaan parhaiten tuntevaa henkilöstöä ja kirjoittaa raportin osoitetusta toimenpiteiden tarpeesta. Kärkullan johtoryhmä tutkii tapauksen ja ottaa arviointiryhmän ja alueellisen asiantuntijatiimin mielipiteiden perusteella kantaa siihen, onko korkeampi maksuluokka perusteltu.

Toimintayksiköiden siirtyessä hyvinvointialueille vuodesta 2023 alkaen Tukholman mallin mukaisten arviointien tilauksia uusille asiakkaille ei tehdä 30.6.2022 jälkeen. Asiakkaat, jotka tulevat toimintaan mainitun päivämäärän jälkeen, eivät ehdi olla toiminnassa riittävän pitkään Tukholman mallin mukaisen arvioinnin tekemiseksi.

Kun kyseessä on arviointien tilaaminen asiakkaille, joiden palvelutarve on muuttunut vuoden aikana, määräaika arviointien tilaamiselle on 30.9.2022. Näin tilatut arvioinnit ja maksuluokkaa koskevat päätökset ehditään tehdä johtoryhmässä ennen vuodenvaihdetta.

Tapauksissa, joissa asiakas ei käytä asumis- tai TET/EO-paikkaansa lainkaan tai käyttää sitä vain satunnaisesti 4–6 kuukauden ajan, sosiaalikirjuri ottaa yhteyttä kuntaan kuullakseen, arvioidaanko kunnassa edelleen, että asiakas tarvitsee asumis- tai TET/EO-paikkaa ja kunta on valmis maksamaan siitä, vai käydäänkö asiakkaan ja hänen omaistensa kanssa keskustelu asumis- tai TET/EO-toiminnasta.

Asiakkaista, jotka päättävät jäädä kotiin TET/EO-yksiköstä (muista syistä kuin sairauden vuoksi), kuntaa veloitetaan normaalisti voimassa olevien hoitopäätösten mukaisesti. Jos kunta ei halua maksaa käyttämättömästä palvelusta, hoitopaikka on irtisanottava. Jos asiakas on poissa TET/EO-yksiköstä siksi, että hän on karanteenissa tai odottaa

testituloksia, kuntaa veloitetaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin silloin, kun asiakas on sairaana, eli kuntaa veloitetaan kuukauden ajan, minkä jälkeen maksua ei peritä.

Asiakkaista, jotka eivät tule lyhytaikaishoidon yksikköön siksi, että he odottavat testituloksia tai ovat karanteenissa, kuntaa veloitetaan samojen ohjeiden mukaisesti kuin normaalien sairauspoissaolojen yhteydessä. Jos hoitojakso peruutetaan vähintään viikkoa ennen suunniteltua aikaa, kuntaa ei veloiteta.

Jos kunta tai asiakas irtisanoo TET/EO-paikan, kuntaa laskutetaan asiakkaan tavanomaisen maksuluokan mukaisesti yhdeltä kuukaudelta laskettuna siitä, kun kunta tai asiakas on ilmoittanut kuntayhtymälle paikan irtisanomisesta. Jos kunta tai asiakas irtisanoo asumispaikan, kuntaa laskutetaan niin kauan kuin vuokrasopimus on voimassa.

1.3 Yksilölliset maksut / tilapäiset lisäresurssit ja kuntayhtymän palveluiden myynti ei-jäsenkunnille

Yksilöllisille maksuille, tilapäisille lisäresursseille ja kuntayhtymän palveluiden myynnille ei-jäsenkunnille on yhteistä, että **hinnan tulee vastata kuntayhtymälle kyseisistä palveluista aiheutuvia kuluja**. Valtuusto on 14.10.2021 § 48 valtuuttanut hallituksen määräämään jo hyväksytyjen maksuluokkien lisäksi maksut vuodelle 2022, jos kuntayhtymän etu sitä edellyttää tai jos katsotaan, että yksittäiselle kunnalle on selvästi kohtuutonta periä maksua.

Hallitus on 27.1.2022 § (päätös tulossa) valtuuttanut johtoryhmän määräämään vuodelle 2022 yksilölliset maksut, jotka eivät sovi olemassa oleviin luokkiin, sekä luokan/hinnan tilapäisille lisäresursseille ja kuntayhtymän palveluiden myynnille ei-jäsenkunnille.

Jos **yksilölliset maksut** eivät kuulu olemassa oleviin maksuluokkiin, aluepäällikkö valmistelee asian johtoryhmälle yhteistyössä talouspäällikön ja henkilöstöpäällikön tai toiminnanjohtajan kanssa. Johtoryhmä määrää maksut aluepäällikön ehdotuksesta.

Kun palveluita myydään **ei-jäsenkunnille**, aluepäällikkö valmistelee asian johtoryhmälle yhteistyössä talouspäällikön ja henkilöstöpäällikön tai toiminnanjohtajan kanssa. Johtoryhmä määrää maksut aluepäällikön ehdotuksesta.

Kun kyseessä on **tilapäinen lisäresurssi** (terveydentilan muuttuessa äkillisesti), resurssi on määräaikainen ja se myönnetään enintään neljäksi kuukaudeksi kerrallaan. Maksu veloitetaan määräajalta kunnan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Aluepäällikkö valmistelee asian johtoryhmälle yhteistyössä talouspäällikön ja henkilöstöpäällikön tai toiminnanjohtajan kanssa. Johtoryhmä määrää maksun aluepäällikön ehdotuksesta.

Kun päätös tilapäisistä lisäresursseista on tehty kolme kertaa peräkkäin ja lisäresurssin tarve on edelleen olemassa, on otettava kantaa siihen, onko tilanteesta tullut pysyvä. Tällöin on tarpeen tilata uusi Tukholman mallin mukainen arviointi tai erityiselvitys korkeamman maksuluokan määräämiseksi tai neuvotella kunnan kanssa yksilöllisestä maksusta sen sijaan, että tehtäisiin uusi päätös tilapäisistä lisäresursseista.

Kaikki edellä mainitut maksut edellyttävät hoito-ohjelman päivittämistä tai maksusitoumusta, josta sosiaalikuraattori vastaa.

2 Osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta

Kårkullan kuntayhtymä tarjoaa osallisuutta (elämään orientoivat palvelut) ja työllistymistä (työelämään tutustuttavat palvelut) edistävää toimintaa päivisin, viitenä päivänä viikossa maanantaista perjantaihin. Kohderyhmänä ovat vammaiset aikuiset tai nuoret, ja toimintaan osallistuminen voi tapahtua koko- tai osa-aikaisesti.

2.1 Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut (kategoriat 2–6)

Osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta koostuu asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisista elämään orientoivista ja työelämään tutustuttavista palveluista. Elämään orientoivat palvelut edistävät osallisuutta tarjoamalla aistikokemuksia, mahdollisuuksia sosiaaliseen yhdessäoloon ja muuta mielekästä toimintaa päivisin. Työelämään tutustuttavat palvelut edistävät työllistymistä tarjoamalla mielekkäitä työtehtäviä sekä vahvistamalla työssä ja opinnoissa tarvittavia taitoja. Työelämään tutustuttavissa ja elämään orientoivissa palveluissa laskutus perustuu Tukholman mallin mukaisen arvioinnin luokkaan. Uusille asiakkaille maksuluokka arvioidaan, kunnes henkilökunta tuntee asiakkaan niin hyvin, että tuen tarpeen arviointi voidaan tehdä ja lopullinen luokka määrittää. Luokka arvioidaan aina asiakkaille (lapset ja aikuiset), jotka osallistuvat palveluun vain koulujen loma-aikoina. Heille ei tehdä Tukholman mallin mukaista arviointia.

Toiminnan laskutus perustuu erityishuolto-ohjelmaan, maksusitoumukseen tai erilliseen päätökseen. Jos asiakas saa kuntayhtymältä sekä asumispalveluita että työelämään tutustuttavia / elämään orientoivia palveluita, TET/EO-toiminnasta veloitetaan 12 kuukauden ajan viitenä päivänä viikossa, ellei toisin ole sovittu. Kun asumisyksikössä järjestetään TET/EO-toimintaa, veloitetaan määrätyn TET/EO-luokan mukainen maksu.

Asiakkaista, jotka saavat Kårkullalta vain TET/EO-palveluita, voidaan joissakin tapauksissa veloittaa johtoryhmän päätöksen mukaisesti puolipäivämaksu. Jos asiakas saa Kårkullalta sekä pitkäaikaisia asumispalveluita että TET/EO-palveluita, TET-EO-toiminnasta veloitetaan aina täyden päivän maksu.

2.2 Osallisuutta ja työllisyyttä edistävän toiminnan maksuluokkien (toimenpidetasot) kuvaus

Luokka 2

Henkilöllä on lievähkö toimintarajoite. Henkilö on pitkälti itsenäinen työssään. Ohjaaja on käytettävissä päivän aikana, jolloin voidaan antaa lyhytaikaista tukea esimerkiksi työn/toiminnan aloittamiseen.

Luokka 3

Henkilöllä on lievä/kohtalainen fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite. Ohjaajaa tarvitaan yleensä tukemaan henkilöä tehtävien/toimintojen aloittamisessa. Ohjaaja voi myös osallistua yksittäisiin työvaiheisiin, mutta hänen ei tarvitse olla mukana koko työn/toiminnan ajan. Tuki voi olla myös apua uudelleen aloittamiseen ja ajankohtien tai päivän aikana tehtävien asioiden muistamiseen.

Luokka 4

Henkilöllä on fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite. Henkilö suorittaa itse yksinkertaisia työtehtäviä perehdytyksen jälkeen. Ohjaaja on lähettyvillä ja voi tarjota tukea useissa vaiheissa, kun erilaisia työtehtäviä ja toimintoja suoritetaan. Motivointitoimiin tarvitaan jonkin aikaa.

Luokka 5

Henkilöllä on laaja fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite. Henkilö tarvitsee käytännössä ohjaajaa koko ajan suoriutuakseen työtehtävistä tai osallistuakseen toimintaan.

Tarvitaan merkittäviä motivointitoimia.

Luokka 6

Henkilöllä on erittäin laaja fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite. Henkilöllä on yleensä ohjaaja käytössään työtehtäviin tai toimintaan osallistumista varten. Päivittäisen toiminnan suunnittelussa ja/tai sijainnissa tarvitaan usein erikoisratkaisuja. Ohjaajan panos on mittava ja/tai se koostuu laajasta motivointityöstä.

2.2.1 Työssä oppiminen

Työelämään tutustuttavissa ja elämään orientoivissa palveluissa työssä oppimisesta veloitetaan oppilaitoksen ja kotikunnan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Niistä opiskelijoista, jotka tulevat yhteensä enintään neljän viikon (20 päivän) pituiselle oppimisjaksolle vuoden aikana ja joista ei aiheudu yritykselle kustannuksia lisähenkilöstön tai kuljetuskustannusten muodossa, ei laskuteta. Tapauksissa, joissa oppimisjakso aiheuttaa kuntayhtymälle kustannuksia, veloitus tehdään oppilaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti tai hoito-ohjelman perusteella. Yli neljä viikkoa kestävät työssäoppimisjaksot veloitetaan koululta luokan 1 mukaisesti, jos opiskelija on ulkoisessa toiminnassa, ja luokan 2 mukaisesti, jos palvelua tarjotaan kuntayhtymän palveluyksikössä.

2.2.2 Aamu-/iltapäivähoito TET/EO-yksikössä

Kun aamu- tai iltapäivähoitoa saadaan TET/EO-yksikössä, kuntaveloitus tapahtuu lyhytaikaishoidon ohjeiden mukaisesti (ks. kohta 4.1).

2.3 Ulkoinen työtoiminta

Ulkoinen työtoiminta ei tarkoita työsuhdetta, vaan se on lähellä asiakasta olevissa työpaikoissa järjestettävää työtoimintaa. Asiakkaita tukevat kuntayhtymän työelämävalmentaja/ohjaaja sekä työpaikalla annettava ohjaus.

Kuntaveloitus tapahtuu luokan 1 mukaisesti niiden asiakkaiden osalta, jotka osallistuvat vain ulkoiseen työtoimintaan. Osittain ulkoisessa toiminnassa olevista (asiakkaista, jotka ovat ulkoisessa toiminnassa muutamana päivänä viikossa ja muina päivinä osallistuvat toimintaan TET/EO-yksikössä) veloitetaan yksilöllisen maksuluokan mukaan.

2.4 Tuettu työtoiminta

Niiden asiakkaiden osalta, jotka saavat tuetun työtoiminnan palveluita, tavoitteena on palkkatyö avoimilla työmarkkinoilla. Kärkullan työelämävalmentaja tukee asiakasta ja työnantajaa koko prosessin ajan.

Kuntaveloitus tapahtuu pakettihinnan mukaan (perustutkinta) toiminnan alkaessa ja sen jälkeen tunneittain (pitkäaikainen palvelu). Palvelu sisältää ohjauksen ja matka-ajan.

Perustutkinta tehdään yhdessä asiakkaan (ja mahdollisesti myös asiakkaan verkoston) kanssa, ja se sisältää työkyvyn ja työmotivaation kartoituksen. Tutkinnan tuloksena on lausunto ja suositus.

2.5 Sosiaalihuoltolain mukainen työllistämistä tukeva toiminta

Sosiaalihuoltolain 27 d §:n nojalla työskenteleville laaditaan työsopimus. Työtehtävät määritellään työsopimuksessa. Työntekijä menee työpaikalle omalla kustannuksellaan. Yleisten ehtojen mukaan henkilö voi hakea verovähennystä kodin ja työpaikan välisistä matkakuluista.

Sosiaalihuoltolain 27 d §:n mukaiset työntekijöiden palkat määräytyvät TTES:n liitteen 5 (Vammaisten työllistämistyötä tekeviä työntekijöitä koskevat erityismääräykset) 1 §:n perusteella, jonka mukaan palkkoja alennetaan suhteessa työkyvyn vajaukseen. Liitteessä otetaan lisäksi huomioon mainitut irtisanomista (2 §) ja sairausajan palkkaa (3 §) koskevat poikkeukset. Muilta osin työnantajan ja työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään

työsopimus-, työaika- ja lomalaeissa sekä työehtosopimuksissa ja muussa työoloja säätelevässä lainsäädännössä.

Kuntaveloitus tapahtuu Tukholman mallin mukaisen arvion määrittämän yksilöllisen maksuluokan perusteella sekä sosiaalihuoltolain 27 d §:n että 27 e §:n mukaisessa toiminnassa.

Sosiaalihuoltolain 27 d §:n mukaisten työntekijöiden osalta kuntaveloitus tehdään myös pyhäpäivistä, jotka osuvat muille päiville kuin lauantaille tai sunnuntaille (vuonna 2022 nämä ovat loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, helatorstai, itsenäisyyspäivä, tapaninpäivä ja lomapalkan maksupäivät).

2.6 Kuntouttava työtoiminta

Kunta järjestää työtoiminnan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisesti. Kunta voi tehdä mainitun toiminnan järjestämisestä sopimuksen Kärkullan kanssa. Työtoiminnan tarkoituksena on parantaa henkilön elämäntaitoja ja luoda työllistymisen edellytyksiä. Kuntouttava työtoiminta ei muodosta työsuhdetta henkilön ja toimintaa järjestävän tai toteuttavan tahon välille.

Kärkulla tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa kahdessa muodossa. Toinen niistä käsittää työtehtäviä ja toimintaa TET-yksikössä siten, että henkilö saa aktiivista tukea yksikön ohjaajalta. Toisessa henkilö tekee itsenäisesti työtä yksikössä. Tehtävät mukautetaan henkilön kykyihin, ja hän saa helposti sosiaalista tukea.

Kun henkilö tekee itsenäistä työtä yksikössä, kuntaveloitus on 10,09 euroa (vastaa summaa, jonka kunta saa valtion korvauksena).

Kun henkilö suorittaa työtehtäviä yksikössä ja saa aktiivista tukea yksikön ohjaajalta, kuntaveloitus on 43,67 euroa (luokan 2 perusteella vähennyksin, koska Kärkulla ei korvaa matkoja eikä maksa työkorvausta).

Kunta laatii kirjallisen sopimuksen kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä palveluyksikössä, ja sopimuksen allekirjoittaa yksikön päällikkö. Yli 12 kuukauden sopimukset allekirjoittaa aluepäällikkö.

2.7 Työelämään tutustuttavien ja elämään orientoivien palveluiden päättäminen

Viimeistään 60 ikävuoden kohdalla arvioidaan, ovatko säännölliset työelämään tutustuttavat tai elämään orientoivat palvelut edelleen tarkoituksenmukaisia. Yksilöllisiä ratkaisuja tarjotaan henkilön tarpeiden mukaan. Asiakkaan hoito-ohjelma päivittyy, kun palveluiden sisältö ja laajuus muuttuu.

Jos asiakas jää kotiin päiväsaikaan osaksi viikkoa, kunnalta veloitetaan TET/EO-palveluista vain niiltä päiviltä, joihin asiakas osallistuu tähän toimintaan (1–4 päivää/viikko). Veloitus tapahtuu yksilöllisen maksuluokan mukaan. Niiltä arkipäiviltä, jotka asiakas on asumisyksikössä, kuntaa veloitetaan sen sijaan kodin seniorimaksun mukaan.

2.8 Veloitus asiakkaan ollessa poissa työelämään tutustuttavista ja elämään orientoivista palveluista

Sairaudesta johtuvan poissaolon tapauksessa normaalin maksuluokan mukainen maksu peritään kuukauden ajan ensimmäisestä poissaolopäivästä alkaen, minkä jälkeen kuntamaksua ei peritä.

Jos poissaolo johtuu hoitoonotosta kuntayhtymän KUR-yksikköön, TET/EO-palveluista ei peritä maksua.

Sairaalahoidosta johtuvan poissaolon tapauksessa maksuluokka laskee yhdellä (1) askeleella, kuitenkin siten, että ensimmäinen poissaolopäivä lasketaan normaaliin maksuluokkaan. Alemman maksuluokan mukainen maksu peritään kuukauden ajan siitä

alkaen, kun asiakas on ensimmäistä kertaa poissa TET/EO-yksiköstä, minkä jälkeen kuntamaksua ei peritä. Jos määrätty maksuluokka on 1, maksua ei peritä ensimmäisen poissaolopäivän jälkeen. Sama pätee, jos TET/EO-toiminta perustuu asumiseen.

2.9 Veloitus asiakkaan ollessa suunnitellusti vapaalla työelämään tutustuttavista ja elämään orientoivista palveluista

Suunniteltu vapaa TET/EO-toiminnasta on yleensä viisi viikkoa vuodessa. Suunnitellun vapaan yhteydessä TET/EO-toiminnasta veloitetaan, jos asiakas saa pitkäaikaisia asumispalveluita.

Kun asiakas on suunnitellusti poissa asumisyksiköstä kesän aikana (esimerkiksi siksi, että hän viettää koko kesän vanhempiensa kanssa) yhtäjaksoisesti yli neljän viikon ajan, kunnan kanssa sovitaan, että TET/EO-toiminnasta ei veloiteta tänä aikana. Poissaolosta on ilmoitettava vähintään kuukautta aiemmin.

3 Asumispalvelut

Kärkullan kuntayhtymä tarjoaa asumispalveluita kaikenikäisille asiakkaille joko tilapäisinä tai pitkäaikaisina palveluina. Asumispalvelut kattavat avun ja tuen päivittäisissä asioissa sekä asiakkaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tarvittavat palvelut. Palveluissa tuetaan myös valintojen ja päätösten tekemistä, uusien asioiden oppimista ja kehittymistä, viestintää sekä sosiaalisten suhteiden ylläpitoa ja tarvittaessa tarjotaan myös kattava hoito ja hoiva. Asumispalveluissa hyödynnetään kunnallisia terveydenhuoltopalveluita. Kärkullan lääkäripalveluita voi käyttää lisämaksusta.

3.1 Tilapäiset asumispalvelut

Tilapäisiä asumispalveluita tarjotaan lyhytaikaishoidon ja asuntola-asumisen muodossa.

Lyhytaikaishoito (luokat 6–8)

Lyhytaikaishoito voi koostua omaishoitajien työn helpottamisesta, lasten ja nuorten tai aikuisten lyhytaikaisesta hoidosta sekä asumisvalmennuksesta ja aamu- tai iltapäivähoidosta.

Kuntaveloitus tapahtuu seuraavien aikavälien mukaisesti:

1/3 maksusta palvelun kestäessä 1–4 tuntia (< 4 h)

2/3 maksusta palvelun kestäessä 4–9 tuntia (> 4 h ja < 9 h)

koko päivän maksu palvelun kestäessä yli 9 tuntia.

Perheeltä kuluu sama määrä päiviä kuin kunnalta veloitetaan. Perheelle myönnetyt päivät voidaan jakaa useisiin lyhyempiin jaksoihin, mutta niiden tulee aina pysyä kuntaveloituksen aikaväleissä. Lisäksi lyhytaikaishoidon yksikön tulee käytännössä pystyä suunnittelemaan ja toteuttamaan lyhytaikaisia oleskeluja.

Esimerkki: Perhe, jolle on myönnetty kolme päivää lyhytaikaishoitoa kuukaudessa, voi jakaa päivät kuukauden ajalle esimerkiksi seuraavasti: 3 jaksoa à 1–4 h + 3 jaksoa à 4–9 h (3 x 1/3 maksusta + 3 x 2/3 maksusta = kunnalta veloitetaan yhteensä kolme koko päivän maksua)

Alle 18-vuotiaista lapsista kunnalta veloitetaan luokan 7 tai 7+ mukaisesti. Luokka 7+ sisältää lapset, joilla on erityisiä hoitotarpeita, ja alle 3-vuotiaat lapset. Erityiset hoitotarpeet viittaavat lapsiin, jotka lääketieteellisistä syistä tarvitsevat esimerkiksi lääkinällisiä laitteita, kuten happirikastinta tai imulaitetta. Myös lapset, jotka tarvitsevat jatkuvaa valvontaa (hallitsematon käytös, vakava autismi jne.) kuuluvat luokkaan 7+.

Aikuisista kunnalta veloitetaan luokan 6 mukaisesti. Aikuisista, joilla on lääketieteellisistä syistä johtuvia erityisiä hoitotarpeita tai jatkuva valvonnan tarve, veloitetaan luokan 8 mukaisesti.

Kärkullassa pyrimme tarjoamaan lyhytaikaishoitoa asiakkaiden ja perheiden tarpeiden mukaisesti. Viikonloppuisin lyhytaikaisten hoitopaikkojen kysyntä on kaiken kaikkiaan suurempaa kuin arkipäivisin, joten toiveita ei aina voida toteuttaa, sillä paikkoja on rajallisesti. Kärkullan lyhytaikaishoidon hinnoilla tarkoitetaan lyhytaikaishoitoa ryhmissä muiden kanssa ja jaettua yöhenkilöstöä. Jos asiakkaan tarpeet edellyttävät yksilöllistä lyhytaikaishoitoa, sovelletaan yksilöllistä hinnoittelua.

Lyhytaikaishoidon *peruuttaminen* tulee tehdä vähintään viikkoa ennen sovittua hoitojaksoa. Jos peruutus tehdään lyhyemmällä varoitusajalla, kotikuntaa laskutetaan suunnitelluista hoitopäivistä. Kun asiakas sairastuu hoitojakson aikana ja hänet lähetetään yksikön henkilöstön aloitteesta kotiin, kunnalta veloitetaan vain niistä päivistä, joina asiakas on ollut paikalla. Muuten sairauspoissaolo ei vaikuta kuntaveloitukseen. Jos perheellä ei ole mahdollisuutta huolehtia asiakkaasta, hoidosta vastaa lyhytkestoisen hoidon yksikkö. Erityisneuvola tiedottaa perheitä järjestelmästä hoito-ohjelmia laadittaessa. Lisäksi

lyhytaikaishoitoa antava palveluyksikkö muistuttaa perheitä lyhytaikaishoitojakson varaamisesta.

3.1.1 Asuntola-asuminen (luokka 5)

Asuntola-asuminen on asumismuoto toisen asteen opiskelijoille (yli 16-vuotiaat), jotka tarvitsevat asumisen tukea kouluviikon aikana. Asumisen tukea annetaan kouluviikkojen aikana, yleensä kolmen vuoden ajan. Asiakkaan/opiskelijan odotetaan menevän kotiin vanhempiensa luo viikonloppuisin ja koulun loma-aikoina. Asuntola-asumisesta veloitetaan kouluvuoden sovittujen läsnäolopäivien (maanantaista perjantaihin) osalta luokan 5 mukaisesti. Lisäksi Kärkulla perii kuukausimaksun Optiman opiskelijoiden osalta erillisen sopimuksen mukaisesti.

Asuntola-asuminen on asumisvalmennusta seuraavan rakenteen mukaisesti:

Ensimmäinen vuosi: Valvottu asuminen. Intensiivinen yhteistyö koulun ja vanhempien kanssa. Tukea ja ohjausta ensisijaisesti ADL-toimintoihin ja sosiaaliseen yhdessäoloon. Tukea sopivan vapaa-ajan toiminnan löytämiseen. Asiantuntijaohjausta henkilökunnalle.

Toinen ja kolmas vuosi: Mahdollisuus itsenäisempään elämään. Tukea ja ohjausta kotitöihin. Tukea itsenäisyyteen hygieni- ja ADL-toiminnoissa. Asiantuntijaohjausta henkilökunnalle. Viimeisen vuoden aikana tehdään arvio tulevaisuuden kannalta sopivasta asumismuodosta. Asumismuotoon voidaan tutustua vieraillemalla läheisessä ryhmäasumisen tai tuetun asumisen yksikössä. Asumisen ja päivätoiminnan tulee olla käytännöllisellä etäisyydellä toisistaan, mikä tulee ottaa huomioon asumista suunniteltaessa.

3.2 Pitkäaikaiset asumispalvelut

3.2.1 Satunnaiset tukitoimet ja ryhmätoiminta (luokka 1)

Tukea annetaan satunnaisina tukitoimina henkilöille, jotka asuvat ja toimivat itsenäisesti ja tarvitsevat sosiaalista yhdessäoloa tai yhteydenottoapaikan tilanteissa, joissa he kokevat olonsa turvattomaksi. Tukitoimet voivat olla esimerkiksi ryhmätoimintaa, joihin tuetussa asumisessa asuvilla on mahdollisuus osallistua (saunailat, retket ym.). Tukea voi antaa myös puhelimitse. Jos puhelut ovat lyhyitä, useita puheluita kootaan yhteen niin, että ne muodostavat yhden tukitoimen (2 tuntia muodostaa 1 tukitoimen, kun puhelut ym. kootaan; saunailta tms. muodostaa 1 tukitoimen, vaikka tapahtuma olisi pidempi kuin 2 tuntia). Näistä tukitoimista veloitetaan luokan 1 mukaisesti.

3.2.2 Tuettu itsenäinen asuminen (luokka 2)

Henkilöille, jotka asuvat itsenäisesti ja tarvitsevat tukea kerran päivässä tai harvemmin, tehdään tukikäyntejä kotiin. Asumisen tuki suunnitellaan etukäteen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tukikäynti kestää noin kaksi tuntia sisältäen matkat. Tukikäyntien peruuttaminen on tehtävä vähintään kolme päivää aikaisemmin.

3.2.3 Pitkäaikaiset asumispalvelut asumisyksikössä (luokat 3–8)

Ryhmä- tai huoneistoasumisessa kokopäiväisesti asuvista henkilöistä veloitetaan kuukauden kaikilta kalenteripäiviltä Tukholman mallin mukaisen arvioinnin määräämän luokan mukaan. Uusille asiakkaille luokka arvioidaan, kunnes henkilökunta tuntee asiakkaan niin hyvin, että tuen tarpeen arviointi voidaan tehdä ja luokka määrittää. Arjen sisältö perustuu asiakkaan toimintakykyyn siten, että asiakkaalla on mahdollisuus mahdollisimman suureen itsenäisyyteen arjessaan. Henkilöstö saa tukea ja ohjausta erityisneuvolan osaamisen perusteella henkilökeskeisen hoidon tueksi. Asiantuntijaryhmien yksittäisille asiakkaille suunnatut tukitoimet ovat maksullisia.

3.2.4 Asumispalvelut lapsille

Lasten asumisyksikössä asuvista lapsista peritään päivämaksu henkilöstö- ja hallintokulujen tarpeen mukaan. Henkilöstötarve lasketaan sen mukaan, että lapsi käy koulua päiväsaikaan

mutta voi olla asumisyksikössä sairauspäivinä ja koulun lomien aikana. Hinta ei sisällä yksilöllisiä palveluita lapsille, kuten lääkäripalveluita, psykologin puheluita tai pedagogista ohjausta. Jos näille palveluille on tarvetta, veloitus tapahtuu Kårkullan kuntakäsikirjan mukaan kotikunnan kanssa sovitulla tavalla. Päivähinta ei myöskään sisällä lasten henkilökohtaisia kuluja, kuten vaatteita, vapaa-ajan harrastuksia, viikkorahoja, omia huonekaluja, taksimatkoja ja vastaavia. Näiden ostot voidaan järjestää yksikön kautta tilauksen mukaan, mutta niistä laskutetaan sitten kotikuntaa tai omaisia sopimuksen mukaan. Päivähinta ei sisällä omaa yöhenkilökuntaa.

Päivähinnan lisäksi kuntaa laskutetaan kuukausittain pyykkituvasta, sähköstä, siivoustarvikkeista, yhteisistä tiloista, huoneiden vuokrasta ja nautituista aterioista.

Koska lasten asuminen on uusi tuote, hintaan voidaan vaikuttaa tai sitä voidaan muuttaa, jos myöhemmin havaitaan, että lapsella on niin suuria tarpeita, että hinta ei vastaa kyseisen palvelun kustannuksia kuntayhtymälle.

3.3 Asumispalveluiden maksuluokkien (toimenpidetasot) kuvaus

Luokka 3

Henkilöllä on lievähkö toimintarajoite ja hän on enemmän tai vähemmän itsenäinen ainakin joillakin alueilla. Henkilöstön päätehtäviä ovat muistutukset ja suullisen tuen antaminen. Henkilökunta voi tarjota apua yksittäisissä toimissa.

Luokka 4

Henkilöllä on lievä/kohtalainen fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite. Henkilökunta tarjoaa lyhyempikestoista päivittäistä tukea asumisyksikössä/huoneistossa. Henkilöstön on yleensä tarjottava tukea muistuttamalla eri toiminnoista ja kotitöistä, aloittamalla niitä ja/tai motivoimalla niihin. Suullista tukea ja apua osassa toimista.

Luokka 5

Henkilöllä on fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite, ja henkilökunta tarjoaa päivittäistä tukea useissa toiminnoissa. Henkilökunta on usein läsnä ja tarjoaa tukea eri toimintojen ja kotitöiden useissa vaiheissa. Motivointitoimiin tarvitaan jonkin aikaa.

Luokka 6

Henkilöllä on laaja fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite, ja henkilökunta on käytännössä lähes koko ajan läsnä. Tukitoimia tarvitaan usein, ja ne kestävät pitkään. Motivointitoimille tarvitaan myös aikaa.

Luokka 8

Henkilöllä on erittäin laaja fyysinen, henkinen ja/tai sosiaalinen toimintarajoite. Henkilökunta on aina lähettyvillä fyysisen ja/tai henkisen hoidon vuoksi tai turvallisuussyistä. Henkilökunnan panos on huomattava, ja/tai se koostuu laajasta motivointityöstä.

3.3.1 Kodin seniorimaksu

Jotta asuntojen hinnat pysyisivät mahdollisimman alhaisina kuntayhtymässä, asumisyksiköissä ei ole arkipäivisin päiväsaikaan henkilöstöä. Jos yksikössä on oltava henkilökuntaa päiväsaikaan, kun asiakas on kotona, seniorimaksu peritään niiltä arkipäiviltä, jolloin asiakas on kotona. Asiakkaista, jotka pärjäävät ilman henkilökuntaa päivän aikana, ei veloiteta seniorimaksua. Päivä sisältää hoitoa, aktivointia ja aistivirikkeitä asiakkaan tarpeiden mukaan. Kodin seniorimaksu ei vastaa päivätoimintaa tai muuta ohjattua kerhotoimintaa. Erytishuolto-ohjelmasta käy ilmi, kuinka moneksi päiväksi viikossa asiakkaalle on suunniteltu kodin seniorimaksu. Maksu on 31,23 euroa/vrk luokkien 3–4 asiakkaille ja 62,46 euroa/vrk luokkien 5–8 asiakkaille.

3.3.2 Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut asumisyksikössä

Jos TET/EO-toimintaa järjestetään asumisyksikössä, toiminnasta veloitetaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin jos se järjestettäisiin TET/EO-yksikössä (katso luku 3.1).

3.3.3 Asumisen lisäpalvelut

Henkilöistä, jotka saavat Kårkullan kuntayhtymältä ainoastaan asumispalveluita ja joiden päivätoiminta on järjestetty muulla tavoin, esim. kotikunnan tai muun erityishuoltopiirin kautta, peritään lisämaksu 62,46 euroa/vrk niistä arkipäivistä, jolloin henkilö oleskelee asumisyksikössä sairauden, loman tai muun syyn vuoksi, jos kotona oleskelu edellyttää henkilökunnan läsnäoloa.

Jos asiakkaan terveydentilan muutokset kestävät yli kaksi viikkoa ja vaativat enemmän henkilöresursseja, asumisyksikössä sovelletaan luvussa 1.3 kuvattuja ”tilapäisiä lisäresursseja”.

3.4 Veloitus asiakkaan ollessa poissa pitkäaikaisista asumispalveluista

Vain sairaalahoidosta tai vastaavasta hoidosta (esim. jakso Kårkullan KUR-yksikössä) johtuvat poissaolot vaikuttavat asumispalveluiden kuntaveloitukseen.

Sairalahoidosta johtuvan poissaolon tapauksessa maksuluokka laskee yhdellä askeleella, kuitenkin siten, että kirjoittautumispäivä lasketaan normaaliin maksuluokkaan. Muut sairaalapäivät alentavat siis maksuluokkaa yhdellä askeleella. Jos asiakas kuuluu luokkaan 8, sairaalapäivistä veloitetaan luokan 6 mukaisesti. Jos asiakas kuuluu luokkaan 3, maksu säilyy muuttumattomana. Jos poissaolo johtuu hoidosta KUR-yksikössä, kunnalta ei veloiteta asumispalveluista.

4 Asiantuntija- ja kehittämiskeskuksen palvelut

Kärkullan kuntayhtymän asiantuntija- ja kehittämiskeskus (EUC) vastaa keskitetysti kuntayhtymän neuvonnasta, ohjauksesta, konsultoinnista ja täydennyskoulutuksesta sekä kuntayhtymän kriisi-, tutkimus- ja kuntoutustoiminnasta (KUR). EUC seuraa alan tutkimusta, ja sillä on keskeinen asema kuntayhtymän toiminnan kehittämisessä.

4.1 Asiantuntijapalvelut

4.1.1 Alueellisen asiantuntijatiimin palvelut

Kärkullan kuntayhtymän alueelliset asiantuntijatiimit Pietarsaaressa, Vaasassa, Närpiössä, Paraisilla, Raaseporissa, Helsingissä ja Porvoossa muodostavat asiakkaan ensimmäisen kontaktin kuntayhtymään. Kontakti luodaan esimerkiksi kotikunnan vammaispalveluiden kautta tai sairaanhoidon kautta lääkärikäynnin tai tutkimusjakson jälkeen. Tiimiin voi ottaa yhteyttä myös henkilö itse tai hänen läheisensä. Kotikunta myöntää palvelun.

Asiantuntijatiimin palvelut on tarkoitettu pääasiallisesti henkilöille, joilla on kehitysvamma tai joiden toimintakyky on muutoin alentunut, sekä heidän omaisilleen. Tiimi tarjoaa neuvontaa, ohjausta, tukea ja tietoa sekä mahdollisuuden arviointeihin ja testeihin kotikunnan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Palveluita tarjotaan asiakkaan kotona, asiantuntijatiimin palvelupisteessä tai esimerkiksi päivähoitoyksikössä, koulussa tai muussa toimintayksikössä.

Palvelut suunnitellaan ja koostetaan henkilökohtaisesti. Tiimi seuraa asiakkaan kehitystä ja tuentarvetta sekä ohjaa asiakasta ja omaisia elämän eri vaiheissa.

Kokonaisvaltaisen kuntoutustyön tukemiseksi asiantuntijat tarjoavat erilaisiin toimintakyvyn rajoituksiin liittyvää asiakaskeskeistä ohjausta ja konsultointia myös ulkopuolisille toimijoille.

Palvelumuodot ja niiden laajuus sovitaan kotikunnan vammaispalveluiden kanssa. Asiakkaalle ja perheelle myönnetyt palvelut kirjataan erityishuolto-ohjelmaan tai maksusitoumukseen.

Moniammatilliset alueelliset asiantuntijatiimit koostuvat sosiaalikuraattorista, psykologista ja pedagogisesta ohjaajasta.

Sosiaalikuraattori selvittää, mitä palveluita asiakas tai hänen perheensä tarvitsee. Asiakkaan elämäntilannetta ja palvelutarpeen muutoksia seurataan jatkuvasti. Asiakkaalle ja hänen perheelleen tarjotaan sosioekonomisia asioita sekä kuntien palvelurakenteita ja -muotoja koskevaa neuvontaa ja ohjausta. Sosiaalikuraattori tarjoaa perheille tukea ja ohjausta sosiaalietuuksiin sekä Kansaneläkelaitokselle ja kunnalle laadittaviin hakemuksiin liittyen.

Psykologi tarjoaa keskustelutukea ja tietoa kehitysvammoista ja muista toimintakyvyn rajoituksista. Psykologi kartoittaa taitoja ja valmiuksia ja suorittaa pyynnöstä psykologisia tutkimuksia ja arviointeja sekä kirjoittaa lausuntoja, todistuksia ja suosituksia. Asiakkaalle ja omaisille tarjotaan konsultaatiota ja tukitoimia haastaviin elämäntilanteisiin.

Pedagoginen ohjaaja on erikoistunut kartoittamiseen, viestintään, virikkeiden tarjoamiseen, haasteelliseen käytökseen ja kognitiiviseen tukeen. Kuntoutusohjauksen tavoitteena on kehittää asiakkaan valmiuksia, tukea hänen verkostoaan ja sujuvoittaa asiakkaan ja hänen verkostonsa arkea. Pedagoginen ohjaaja kartoittaa ja seuraa asiakkaan valmiuksia ja yksilöllisiä tarpeita.

Kuntoutussuunnitelmien laatiminen Kansaneläkelaitokselle (Kela)

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus perustuu asiakkaan, lääkärin ja moniammatillisen tiimin kesken laadittuun kuntoutussuunnitelmaan. Moniammatilliseen tiimiin kuuluu usein myös ulkopuolisia terapeutteja. Suunnitelma laaditaan 1–3 vuodeksi. Tiimin seurantaa, arvioita ja suosituksia tarvitaan kuntoutussuunnitelmaa uusittaessa.

4.1.2 Liikkuvat asiantuntijapalvelut

EUC tarjoaa liikkuvia asiantuntijapalveluita koko kuntayhtymän alueella. Kuntayhtymän toimintayksiköt sekä kuntayhtymän ulkopuoliset laitokset, kuten koulut ja päiväkodit, saavat EUC:ltä ohjausta, konsultaatioita ja täydennyskoulutusta. Ohjaus voidaan toteuttaa myös asiakkaan kotona. EUC:n henkilöstö tekee tiivistä yhteistyötä asiakkaan koko verkoston kanssa.

Johtavan sosiaalikuraattorin, johtavan kuntoutusohjaajan, johtavan psykologin ja ylilääkärin lisäksi liikkuvia asiantuntijapalveluita tarjoavat seuraavat henkilöt:

Musiikkiterapeutti arvioi asiakkaan toiminnallisia valmiuksia, erityisesti psyykkistä vointia, toiminnallisen musiikkiterapian (FMT) ja/tai perinteisen musiikkiterapian keinoin. Musiikkiterapeutti ohjaa henkilökuntaa työpaikan äänimaisemaan liittyvissä asioissa sekä musiikin käytössä arjessa.

Autismiohjaaja tarjoaa ohjausta ja konsultaatiota autismiterapian häiriöiden ja muiden neuropsykiatristen häiriöiden tapauksissa. Autismiohjaajan palvelut on suunnattu asiakkaille, omaisille ja ammattilaisille. Tavoitteena on tehdä asiakkaan elämästä ennustettavampaa, sisällökkäämpää ja hallittavampaa. Autismiohjaaja tarjoaa myös autismiterapiaan liittyviä kartoituksia sekä asiantuntemusta esimerkiksi aistipoikkeamista, haastavasta käytöksestä ja ympäristön mukauttamisesta. Autismiohjaaja tarjoaa tukea myös asiakkaille, joilla ei ole autismiterapian häiriötä tai neuropsykiatrista häiriötä mutta jotka tarvitsevat selkeän tai jäsennellyn ympäristön.

Puheterapeutin palveluihin kuuluu säännöllinen puheen ja kommunikaation kehityksen seuranta sekä näihin liittyvä ohjaus ja kuntoutus. Puheterapeutti tutkii ja arvioi kieltä, puhetta, kommunikointia, ääntä, syömistä, nielemistä ja suun motorikkaa. Puheterapeutti myös arvioi vaihtoehtoisten kommunikointitapojen tarvetta silloin, kun puhe ei ole mahdollista. Puheterapeutti tarjoaa konsultaatiota myös esimerkiksi asiakkaan omaisille, päiväkodille, koululle tai palveluyksikölle.

Fysioterapeutti tarjoaa kuntayhtymän erityisneuvoloissa asiakkaan fyysiseen toimintakykyyn liittyvää konsultointia. Fysioterapeutti myös arvioi fysioterapian tarvetta Kelan järjestämän vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen suunnitelmien laadinnan tai uusinnan yhteydessä.

Toimintaterapeutin palvelut liittyvät kodin tai asumisyksikön fyysisen ympäristön muokkaamiseen, apuvälineiden käyttöönottoon ja muihin ratkaisuihin, joiden avulla asiakkaan arjesta saadaan aktiivista ja osallistuvaa. Toimintaterapeutti myös arvioi toimintaterapian tarvetta Kelan järjestämän vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen suunnitelmien laadinnan tai uusinnan yhteydessä.

Lääkäri on erikoistunut hoivatyön lääketieteellisiin osa-alueisiin ja vastaa lääketieteellisistä tutkimuksista, diagnosoinnista sekä lääkehoidon määräyksistä ja seurannasta. Lääkäri kirjoittaa lausuntoja ja todistuksia eri viranomaisille ja kunnille sekä laatii lääketieteelliset kuntoutussuunnitelmat yhdessä terapeuttien kanssa. Erityisalueita ovat muun muassa ravitsemus, elämäntavat ja ennaltaehkäisevä terveydenhuolto.

4.1.3 Kuntaveloitus

Alueelliset ja liikkuvat asiantuntijapalvelut on jaettu kahteen maksuluokkaan henkilöstön koulutuksen ja erikoistumisen mukaan.

- Luokka 1: Autismiohjaajien, pedagogien, psykologien, sosiaalityöntekijöiden, terapeuttien, terveydenhoitajien ja sairaanhoitajien toiminta
- Luokka 2: Lääkäreiden ja hammaslääkäreiden toiminta

Kuntia veloitetaan toiminnasta sen ajan mukaan, joka kuuluu tarvittavista toimenpiteistä johtuvaan valmisteluun, toteutukseen ja jälkitöihin, jokaista alkavaa 30:tä minuuttia kohti.

Lääkäri ja hammaslääkäri voivat veloittaa puolikkaasta toimesta, kun todistuksen, lausunnon, hoitomääräyksen, reseptin ja lähetteen laatimiseen kuluu 15 minuuttia. Sanelu sisältyy lääkärin toimintaan.

Uusien asiakkaiden palvelutarpeiden kartoituksesta veloitetaan luokan 1 mukaisesti. Suoritteiden määrä voi vaihdella sen mukaan, kuinka vaativa kartoitustarve on.

Kuntoutussuunnitelma

Kuntoutussuunnitelmien laatimisesta veloitetaan seuraavasti:

kuntoutussuunnitelma (peruspaketti) 1 334,01 euroa

laaja kuntoutussuunnitelma 1 641,86 euroa.

Peruspaketti sisältää hoitomuodon arvioinnin ja suunnitelman laatimisen, kun taas laaja kuntoutussuunnitelma koostuu kahdesta tai useammasta hoitomuotojen arvioinnista ja suunnitelman laatimisesta. Jos Kela palauttaa kuntoutussuunnitelman ja se aiheuttaa lisätyötä, kuntaa veloitetaan rekisteröinteihin käytetyn ajan mukaan.

Kun kyseessä on ryhmäkeskustelu, ryhmätoiminta tai muu toiminta, joka palvelee samaan aikaan useita asiakkaita, kuntalaskutus tapahtuu jakamalla suoritteiden kokonaismäärä osallistuneiden asiakkaiden määrällä.

4.2 Asiantuntija- ja kehityskeskuksen KUR-toiminta

EUC:n **KUR**-erityisyksikkö tarjoaa kriisi-, tutkimus- ja kuntoutusjaksoja, jos asiakas ei saa tarvitsemiaan palveluita avohuollon kautta laajan hoidontarpeensa tai haasteellisen käytöksensä vuoksi. Tällaiset jaksot ovat aina tavoitteellisia, ja ne tarjotaan aina vain tietyksi ajaksi. Asiantuntija- ja kehityskeskuksen asiantuntijatiimi vastaa tutkimuksista ja selvityksistä. Tiimiin kuuluu lääkäri, johtava psykologi, johtava sosiaaliterapeutti, autismiohjaaja, puhe-, fysio-, toiminta- ja musiikkiterapeutti sekä konsultoiva hammaslääkäri ja -hoitaja sekä silmälääkäri. Tarvittaessa käytettävissä on myös neurologi, psykiatri ja gynekologi sekä ulkoisia tutkimuspalveluita, kuten laboratorio, ultraääni, EEG, EKG ja röntgen.

Lähetteet ja rahoitus

Aloite tutkimus-, kriisihoito- tai kuntoutusjakson käynnistämiseksi voi tulla asiakkaan läheisiltä, lääkäriltä, kotikunnalta tai asiakkaalta itseltään. Asuminen rahoitetaan maksusitoumuksella, jonka myöntää alueellisen asiantuntijatiimin pyynnöstä asiakkaan kotikunta.

Kuntaveloitus

Kun asiakas otetaan hoitoon KUR-yksikköön tai on hoidossa KUR-yksikössä, kotikuntaa ei veloiteta siitä, että asiakas on poissa Kärkullan asumispalveluista ja/tai työelämään tutustuttavista ja elämään orientoivista palveluista.

4.2.1 Kriisihoito

Kriisihoitoa tarjotaan 16 vuotta täyttäneille, jotka tarvitsevat akuutisti hoitoa esimerkiksi perhekriisin tai kestäättömän asumistilanteen vuoksi. Kriisihoitopaikka selvitetään virka-aikana, ja sisäänottopäivä suunnitellaan mahdollisimman pian. Kriisihoitoa järjestetään tarvittaessa erityisesti mukautetuissa tiloissa, joiden henkilökunta on koulutettu aiheeseen. Hoito sisältää usein tehostettuja henkilöstöresursseja ja päivittäisen asiantuntijan osallistumisen.

Kriisihoito sisältää kokonaisvaltaisen kartoituksen, jonka suorittaa EUC:n moniammatillinen asiantuntijatiimi yhdessä asiakkaan kotipaikan verkoston kanssa, ja sen tuloksena laaditaan henkilökohtainen suunnitelma. Kriisihoidon aikana suljetaan pois somaattisten sairauksien mahdollisuus. Mahdolliset neurologiset ja psykiatriset sairaudet diagnosoidaan samassa laajuudessa kuin tutkimusjakson yhteydessä. Jatkohoito suunnitellaan kriisihoitajakson

aikana aktiivisessa yhteistyössä asiakkaan verkoston kanssa.

Kriisihoitojakso voi kestää yhden tai useampia viikkoja, ja sitä seuraa tavallisesti tutkimus- tai kuntoutusjakso ennen asiakkaan paluuta kotipaikkaansa.

Kriisihoidon sisältö ja resurssitarve voivat vaihdella henkilön tarpeiden mukaan. Kun kriisihoidossa on käytössä lisäresurssi 1, käytettävissä on yksi oma henkilökunnan edustaja sekä päivällä että illalla. Yöaikaan käytettävissä on KUR-yksikön yhteishenkilöstö. Kun kriisihoidossa on käytössä lisäresurssi 2, käytettävissä on kaksi henkilökunnan edustajaa päivällä ja illalla sekä oma yöhenkilö.

Kuntaveloitus tapahtuu päivien mukaan, kirjoittautumis- ja poistumispäivä mukaan luettuina.

4.2.2 Tutkimus

Tutkimusjakso alkaa asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin perustuvalla kokonaisvaltaisella suunnittelulla. Tutkimusjakso sisältää tutkimuksia, selvityksiä ja kartoituksia asiakkaan somaattisesta, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä. Se on tehokas tapa selvittää muutoksia kokonaisvaltaisesta näkökulmasta. Palvelu sisältää hoitoa ja hoivaa, lääkehoidon valvontaa ja arviointia, terapeutin arviointeja, kommunikaation ja apuvälineiden tarpeen selvityksen sekä yksilöllisesti mukautettua päivittäistä työtoimintaa. Palveluun kuuluu myös asiakkaan oman asumis- ja toimintaympäristön arviointi yhdessä kotikunnan kanssa.

EUC:n moniammatillinen tiimi arvioi tutkimusjakson yhdessä asiakkaan ja hänen kotipaikkansa verkoston kanssa. Jakso kestää yhdestä viikosta useampaan viikkoon ja voi joskus jatkua kuntoutusjaksona. Jakson päätteeksi laaditaan lausuntoja ja suosituksia jatkohoidosta, kuntoutuksesta ja palveluista.

Kuntaveloitus tapahtuu päivien mukaan, kirjoittautumis- ja poistumispäivä mukaan luettuina.

4.2.3 Kuntoutus

Kuntoutusjakson tavoitteena on, että asiakas saavuttaa parhaan mahdollisen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ja voi palata henkilökohtaisesti mukautettuun asumismuotoon ja työhön kotipaikassaan. Jaksoa varten laaditaan henkilökohtainen kuntoutussuunnitelma, jossa mainitaan lyhyen ja pitkän tähtäimen tavoitteet. Kuntoutusjakson aikana asiakas kokeilee erilaisia asumismuotoja ja työ- tai päivätoimintoja.

EUC:n asiantuntijatiimi osallistuu asiakkaiden kuntoutukseen säännöllisellä seurannalla sekä suorittamalla tutkimuksia ja laatimalla lausuntoja ja suosituksia. Asiantuntemuksen ja lääkärintarkastusten tarve on kuitenkin pienempi kuin tutkimusjaksolla. Kuntoutusjakso toteutetaan aktiivisessa yhteistyössä asiakkaan kotipaikan verkoston kanssa.

Kuntoutusjakso voi kestää muutamista viikoista useisiin kuukausiin. Jaksoa edeltää joskus, mutta ei aina, tutkimus- tai kriisihoitojakso.

Kuntaveloitus tapahtuu päivien mukaan, kirjoittautumis- ja poistumispäivä mukaan luettuina.

4.3 Pitkäaikaiskuntoutus

Pitkäaikaiskuntoutusta tarjotaan Paraisten hoitokodissa rajatulle määrälle asiakkaita, joille ei ole voitu tarjota tarkoituksenmukaista asuinpaikkaa avohoidon kautta. Pitkäaikaiskuntoutus sisältää ympärivuorokautiset asumispalvelut, osallisuutta ja työllistymistä edistävää toimintaa sekä mahdollisuuden käyttää EUC:n asiantuntijapalveluita.

Pitkäaikaiskuntoutuksesta veloitetaan erillisen hinnoittelun perusteella kuukauden kaikkien kalenteripäivien mukaan. Pitkäaikaiskuntoutuksen sisältö ja resurssitarve voivat vaihdella asiakkaan tarpeiden mukaan. Kun pitkäaikaiskuntoutuksessa on käytössä lisäresurssi 1, käytettävissä on yksi oma henkilökunnan edustaja sekä päivällä että illalla. Yöaikaan käytettävissä on yhteishenkilöstö muiden asiakkaiden kanssa. Kun pitkäaikaiskuntoutuksessa on käytössä lisäresurssi 2, käytettävissä on kaksi henkilökunnan edustajaa päivällä ja illalla sekä oma yöhenkilö. EUC:n asiantuntijoiden palvelut sisältyvät

hintaan.

4.4 Tilapäinen poissaolo KUR-toiminnasta tai pitkäaikaiskuntoutuksesta

Jos asiakas lähtee KUR-yksiköstä tilapäisesti sairaalahoitoon tai vastaavaan hoitoon, kunnalta veloitetaan vain päivästä, jona asiakas kirjautuu uudelleen KUR-yksikköön.

Jos asiakas lähtee pitkäaikaiskuntoutuksesta tilapäisesti sairaalahoitoon tai vastaavaan hoitoon, kunnalta veloitetaan vain päivästä, jona asiakas kirjautuu uudelleen yksikköön. Muut poissaolot eivät vaikuta kuntaveloitukseen.

5 Asiakasmaksut

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/732) 4 §:n mukaan erityishuollon palvelut ja kuljetukset palveluihin ovat asiakkaalle maksuttomia.

Erytishuollossa asiakkaalta voidaan periä vain ylläpitomaksuja. Ylläpito sisältää muun muassa ateriat, majoituksen ja siivouksen.

Alle 16-vuotiailta asiakkailta ei voida periä ylläpitomaksua, jos hoitajakso on kestänyt alle yhden päivän.

5.1 Asiakasmaksut työelämään tutustuttavissa ja elämään orientoivissa palveluissa

Erytishuoltolain tai sosiaalihuoltolain 27 e §:n perusteella palveluita saavat asiakkaat maksavat ateriapalkkion täytettyään 16 vuotta. Ateriamaksu on 5,00 euroa/ateria. Kun asiakas saa TET/EO-palveluita asumisyksikössä, asumisyksikkö perii ateriamaksun (5,60 euroa/ateria).

Sosiaalihuoltolain 27 d §:n nojalla työskentelevät työntekijät maksavat lounaasta 5,36 euroa vuoden 2022 luontoiseduista annetun verohallinnon päätöksen 12 §:n mukaisesti. Ateriamaksu vähennetään suoraan palkasta.

5.2 Tilapäisten asumispalveluiden asiakasmaksut

5.2.1 Maksu ylläpidosta asumisyksikössä annettavassa lyhytaikaishoidossa

Asumisyksikössä annettavasta lyhytaikaishoidosta asiakkaalta veloitetaan 25,00 euroa/vrk. Tämä maksu kattaa ylläpidon lyhytaikaisen asumisen aikana mutta ei päivätoiminnan aterioita. Asiakasveloituksessa hoitovuorokausi kattaa 24 tuntia. Tilapäinen poissaolo (esimerkiksi koulun, päivähoiton tai TET/EO-palvelun vuoksi) lyhytaikaishoidon yksiköstä ei vaikuta asiakasveloitukseen.

Kun lyhytaikaishoito on omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua omaishoitajan työn helpottamista ja korvaa omaishoitajan antaman hoidon ja hoivan, asiakkaalta veloitetaan 11,60 euroa/vrk. Omaishoitajan vapaasta johtuva helpotus voi olla enintään 36 päivää vuodessa. Perheeltä kuluu sama määrä päiviä kuin kunnalta veloitetaan.

Kun oleskelu lyhytaikaishoidon yksikössä kestää alle yhden hoitopäivän (24 h), asiakasta veloitetaan vain nautituista aterioista 5,60 euroa/ateria (katso luku 5.3.3), kun palveluasiakas on 16-vuotias tai vanhempi. Alle 16-vuotiailta lapsilta ei peritä maksua, jos oleskelu lyhytaikaishoidon yksikössä kestää alle yhden hoitovuorokauden.

5.2.2 Asuntolamaksu

Asiakas maksaa kuukausittaisen asuntolamaksun saman järjestelmän mukaisesti kuin Optima. Maksu sisältää vuokran, ruoan ja tarvikkeet. Vuonna 2022 maksu on 175,95 euroa kuukaudessa.

5.3 Pitkäaikaisten asumispalveluiden asiakasmaksut

5.3.1 Vuokra

Vuokraa peritään siltä ajalta, kun asunto/huone on henkilön käytössä, ja se on voimassa poissaolon syystä riippumatta. Vuokrat eivät ole maksuja, ja siksi ne määritetään erikseen. Vuokra vastaa normaalia asunnon vastiketta. Kun kuntayhtymän hallitus päättää vuokrankorotuksesta, yksikön päällikkö vastaa vuokrankorotusilmoituksen välittämisestä kaikkien asiakkaiden edunvalvojille / heidän taloudestaan vastaaville.

Vuokrasopimuksen laatiminen

Yksikön päällikkö laatii vuokrasopimuksen kahtena kappaleena, jotka allekirjoittaa asiakkaan

edunvalvoja/holhooja. Asiakas voi itse allekirjoittaa vain tapauksissa, joissa ei ole edunvalvojaa/huoltajaa. Kun vuokrasopimuksen molemmat kopiot on allekirjoitettu, ne lähetetään keskushallinnolle. Talousjohtaja allekirjoittaa sopimukset kuntayhtymän puolesta.

Yksi kappale vuokrasopimuksesta palautetaan palveluyksikölle, jotta yksikön päällikkö voi ottaa oman kopionsa sopimuksesta ennen kuin se luovutetaan asiakkaalle/edunvalvojalle.

Irtisanominen

Asiakkaan vuokrasopimuksen irtisanominen on tehtävä kirjallisesti ja lähetettävä keskushallinnolle. Vuokralaisen irtisanomisaika on huoneenvuokralain mukaan yksi kuukausi sopimuksen irtisanomiskuukauden viimeisestä päivästä. Jos asiakas muuttaa asumisyksiköstä toiseen, tulee myös vanha vuokrasopimus irtisanoa kirjallisesti (tässä tapauksessa ilman irtisanomisaikaa) ja laatia uusi vuokrasopimus. Kuolemantapauksessa vuokra peritään vuokralaisen kuolinpäivään saakka edellyttäen, että huone/huoneisto tyhjenetään noin 2 viikon kuluessa.

5.3.2 Palvelumaksu

Palveluista ja tarvikkeista, jotka eivät kuulu erityishuoltoon, kuntayhtymä perii seuraavat yksilölliset palvelumaksut:

Palvelumaksun perusteet (yksilöllinen hinta käytön mukaan)	
Kalustetun, vakuutetun ja lämmitetyn yhteisen tilan käyttö (ei koske tuettua asumista)*	30 €
Sähkö omassa huoneistossa / omassa huoneessa	20 €
Sauna	10 €/kk tai 2,50 €/kerta
Puhdistusaineet – pölynimuri, mopit ja pesuaineet sekä wc-paperi	10 €
Pesutupa – pesukoneen, pesuaineen ja huuhteluaineen käyttö	10 €/kk tai 2,50 €/kerta
*Yhteisen tilan käyttömaksu on pakollinen vuokralaisille ryhmäasumisen yksiköissä. Maksu sisältää esimerkiksi huonekalujen, kotitaloustarvikkeiden, kodinkoneiden ja television ylläpidon sekä tilan siivouksen.	

Palvelumaksujen määrääminen

Palvelumaksun perusteista päättää yksikön päällikkö sovitulla lomakkeella tehdyn selvityksen mukaisesti. Päätökset tehdään vuosittain kaikille asiakkaille palvelumaksun suuruudesta riippumatta.

Asiakkaan taloutta hoitava henkilö (asiakas/omaiset/edunvalvojat) valitsee, mitä palvelua asiakas käyttää valittavissa olevista vaihtoehtoisista. Enimmäispalvelumaksu on 80 euroa/kk. Asiakkailta, jotka eivät saa edellä mainittuja palveluita, ei peritä palvelumaksua.

Palvelumaksupäätös annetaan tiedoksi omaiselle/edunvalvojalle, laskutukseen ja palveluyksikölle. Uusi päätös palvelumaksusta tehdään vuosittain.

5.3.3 Ateriamaksu

Asiakas maksaa yhdessä valmistetuista aterioista. Vaihtoehtoisesti asiakas valmistaa itse ruokansa ja ostaa omat raaka-aineensa. Asumispalvelun aterioiden hinta on 5,60 euroa/ateria.

Normaalin vuorokauden aikana, jona asumisyksikössä asuva henkilö osallistuu kodin

ulkopuoliseen toimintaan, veloitetaan yksi (1) ateria/päivä ja vapaapäivinä kaksi (2) ateriaa/päivä. Ateriamaksujen enimmäismäärä päivässä on kaksi (2).

Esimerkki: Kun asiakas on koko päivän kotona, valmistetaan kaksi (2) ateriaa/päivä ja asiakkaalta veloitetaan siis kaksi (2) ateriaa/päivä.

Ateriamaksu sisältää aamiaisen, lounaan, välipalan, päivällisen ja iltapalan. Lämpimästä ateriasta tai kahdesta välipalasta peritään yksi (1) ateriamaksu.

Asiakas ostaa omat makeiset ja vastaavat, joita ei voi pitää välipaloina.

5.4 EUC-toiminnan ja pitkäaikaiskuntoutuksen palvelumaksut

5.4.1 Kriisihoidon, tutkinnan ja kuntoutuksen palvelumaksut

EUC:n KUR-yksikössä kriisihoitoon, tutkimukseen tai kuntoutukseen otettujen henkilöiden ei katsota olevan pitkäaikaisessa laitoshoidossa. EUC:n toiminnasta peritään ylläpitomaksu 25,00 euroa/vrk sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain ja asetuksen mukaisesti.

Asiakasveloituksessa hoitovuorokausi käsittää 24 tuntia, ja vain läsnäolopäivistä veloitetaan. Niille asiakkaille, jotka kolmen kuukauden KUR-toiminnassa tapahtuneen kuntoutuksen jälkeen eivät ole vielä valmiita avohoitoon kotipaikassa, määrätään hoitomaksu pitkäaikaiskuntoutuksen periaatteiden mukaisesti (alla).

5.4.2 Pitkäaikaiskuntoutuksen palvelumaksut

Viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluttua pitkäaikaiseen kuntoutukseen ottamisesta määrätään ylläpitomaksu henkilön maksukyvyyn perusteella. Pitkäaikaiskuntoutuksen hoitomaksu on 85 % nettotuloista, joten asiakkaalla tulee olla käytettävissään vähintään 112 euroa/kk (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992 ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992). Ylläpitomaksua tarkistetaan joka toinen vuosi.

Kuukausimaksu peritään, kun pitkäaikaiskuntoutuksessa oleva asiakas on tilapäisesti poissa asiakkaasta itsestään johtuvasta syystä. Kun pitkäaikaiskuntoutus keskeytyy yli viideksi päiväksi, viiden päivän yli menevältä ajalta ei peritä hoitomaksua. Kun pitkäaikaiskuntoutus keskeytyy koko kuukauden ajaksi, maksua ei peritä.

Jos asiakas tilapäisesti kirjoittautuu toiseen terveystalouteen, hoitomaksua ei veloiteta päiviltä, joina asiakas on kirjattuna ulos yksiköstä. Vastaanottavalle terveystalouteen ilmoitetaan määrätty hoitomaksu, ja terveystalouteen veloitetaan asiakasta vastaavan päivämaksun mukaisesti. Kärkellä perii sen jälkeen hoitomaksun koko päivältä siitä päivästä alkaen, kun asiakas kirjautuu uudelleen pitkäaikaiskuntoutusyksikköön.

5.5 Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Asiakas voi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) perusteella hakea sosiaalihuollon maksun alentamista tai perimättä jättämistä.

6 Korvaukset

6.1 Välttämättömät kuljetukset erityishuollon saamiseksi

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) mukaiset välttämättömät matkat varsinaisen asuinpaikan ja palvelupaikan välillä korvataan ja järjestetään kuntayhtymän päättämän liikennemuodon mukaisesti. Kuljetus tapahtuu halvimpien saatavilla olevien ja asiakkaalle mahdollisten vaihtoehtojen mukaisesti ja koskee kaikkia erityishuollon muotoja, joita kuntayhtymä tarjoaa asiakkaalle. Varsinainen asuinpaikka on esimerkiksi se ryhmäasunto, jossa henkilö asuu. Palvelupaikka voi olla lääkärin vastaanotto, työelämään tutustuttava ja elämään orientoiva palvelupaikka, tilapäinen asumispalvelu tai EUC:n KUR-

yksikkö.

Kuljetuksista, jotka omaiset suorittavat sovitusti omalla autollaan, korvataan Kelan tariffin mukaisesti 0,20 euroa/km. Omaisille korvataan asunnon ja toimintayksikön väliset edestakaiset kuljetukset, myös se matka, jolla asiakas ei ole mukana autossa (vastaa asunnon ja toimintayksikön välimatkaa). Sukulaiset hakevat korvausta lomakkeella ”Reseräkning för anhöriga” (Omaisten matkalasku) 12 kalenterikuukauden kuluessa kuljetuksen suorittamisesta. Hakemus tehdään yksikönpäällikölle tai EUC:n päällikölle, jos matka tehdään alueellisen asiantuntijatiimin palvelupisteeseen, ja se voidaan toimittaa milloin tahansa vuoden aikana. Lomake on intranetissä asiantuntija- ja kehittämiskeskuksen sivulla.

6.1.1 Kuljetukset työelämään tutustuttavien ja elämään orientoivien palveluiden saamiseksi

Välttämättömät henkilökuljetukset asunnon (tämä kattaa sekä vanhempien kodit että pitkäaikaisten ja tilapäisten asumispalveluiden yksiköt) ja toimintayksikön välillä sisältyvät palveluun lukuun ottamatta sosiaalihuoltolain 27 d §:n mukaisia työssäkäyviä henkilöitä. Ensisijaisesti asiakkaita tuetaan liikunnassa ja itsenäisessä liikkumisessa.

Jos asiakas haluaa kunnan suostumuksella osallistua toimintaan muussa kuin kuntayhtymän tarjoamassa yksikössä, asiakas itse tai kunta vastaa tällaisen vaihtoehdon mahdollisista lisäkustannuksista. Matkakulut, jotka ylittävät lähimpään palvelupisteeseen matkustamisen kustannukset, laskutetaan kunnalta erikseen kunnan kanssa tehdyn erillisen sopimuksen mukaisesti.

Asiakkaille, jotka matkustavat työelämään tutustuttavien ja elämään orientoivien palveluiden yksikköön kunnan joukkoliikenteellä, korvataan joukkoliikenteen kuukausikortin tai yksittäisten matkalippujen kustannukset matkojen laajuuden mukaan. Jos asiakkaalla on mahdollisuus käyttää kunnan joukkoliikennettä mutta hän päättää matkustaa TET/EO-yksikköön omalla autollaan, maksetaan korvaus, joka vastaa joukkoliikenteen kuukausikorttia tai yksittäisiä matkalippuja. Jos asiakkaat, joilla on pitkä matkareitti, päättävät matkustaa TET/EO-yksikköön omalla autollaan ja joukkoliikennettä ei ole käytettävissä, matkakorvaus on 0,20 euroa/km samojen periaatteiden mukaisesti kuin omaisilla.

6.1.2 Kuljetukset lyhytaikaishoidon saamiseksi

Kårkullan kuntayhtymä korvaa kuljetuskustannukset asiakkaan kodin ja lyhytaikaishoidon yksikön välillä.

Ilmaiseen koulukuljetukseen oikeutettujen lasten osalta kotikunta korvaa kuljetuksen koulun ja lähimmän lyhytaikaishoidon yksikön välillä. Jos lyhytaikaishoitoa järjestetään muussa kuin lähimmässä lyhytaikaisen hoidon yksikössä / muussa kuin kotikunnassa, kotikunta ei ole velvollinen järjestämään maksutonta koulukuljetusta. Mikäli johtuu Kårkullasta, että lähimmässä toimintapisteessä ei tarjota lyhytaikaista hoitoa, Kårkulla on velvollinen korvaamaan kuljetuskustannukset. Muissa tapauksissa lyhytaikaishoidon ja koulun välisen kuljetuksen korvaamisesta neuvotellaan Kårkullan ja kotikunnan kesken.

6.2 Työkorvaukset

Työkorvausta voidaan maksaa henkilöille, jotka työskentelevät kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen (1977/988, 6 luku, 24 §) tai sosiaalihuoltolain 2 luvun 27 e §:n nojalla. Työkorvaus maksetaan asiakkaille, jotka osallistuvat työtoimintaan yksikössä ja/tai ulkoiseen työtoimintaan.

Työkorvausta ei makseta asiakkaille, jotka osallistuvat vain päivätoimintaan.

Työkorvaus ei ole palkka vaan sosiaalietuus, joka maksetaan tukemaan asiakkaan hoitoa, kuntoutumista tai yhteiskuntaan sopeutumista. Työkorvausta saavat asiakkaat eivät ole työsuhteessa.

Työkorvaus on verovapaa ja enintään 12 euroa/päivä (tuloverolaki 1535/1992, 92 § 23 kohta).

Maksuperusteena on päiväkorvaus, ja maksu perustuu läsnäolopäiviin toiminnassa. Asiakkaan tulee osallistua jonkinlaiseen tuottavaan työtoimintaan, jotta työkorvausta maksettaisiin.

Työkorvauksen suuruus vaihtelee yksilöllisten tekijöiden (aktiivisuus, motivaatio ja vastuu) mukaan. Aika, jonka asiakas osallistuu toimintaan, vaikuttaa korvauksen suuruuteen. Työmatkat huomioidaan työpäivän pituudessa. Asiakkaalla on oikeus työkorvaukseen, jos hän osallistuu työtoimintaan vähintään neljä tuntia päivässä tai muun yksilöllisen sopimuksen mukaisesti.

Yksikön päällikkö päättää yhdessä ohjaajan kanssa työkorvauksen suuruudesta. Asiakkaalla tai hänen omaisillaan tai muulla edustajalla on oikeus saada perustelut korvauksen suuruutta koskevalle päätökselle. Työkorvaukset tarkistetaan kerran vuodessa tai kun asiakkaan työtoiminnassa tapahtuu suuria muutoksia. Työkorvausta voidaan tarvittaessa muuttaa suuremmaksi tai pienemmäksi. Päätös dokumentoidaan kirjallisesti *sovitulla lomakkeella*.

Suuntaviivat maksuluokkiin jakamisesta:

3–5 euroa/vrk Asiakas suorittaa työtehtäviä mutta tarvitsee paljon tukea työpäivän aikana. Työtoiminnan päätavoitteena on toimintakyvyn ylläpitäminen ja osallistumisen tukeminen. Työtoiminnan ohella asiakas osallistuu erilaisiin innostaviin aktiviteetteihin, retkille, toimintaryhmiin ja kursseille.

6–7 euroa/vrk Asiakas suorittaa työtehtäviä yksikössä tai yksikön ulkopuolisessa ryhmässä. Asiakas pystyy työskentelemään osittain itsenäisesti mutta tarvitsee ohjaajan tukea päivittäin. Työtoiminnan ohella asiakkaalla on mahdollisuus osallistua erilaisiin innostaviin aktiviteetteihin, retkille, toimintaryhmiin ja kursseille.

8–12 euroa/vrk Ulkoisessa työtoiminnassa, jos asiakas on ulkoisessa toiminnassa koko työpäivän ajan. Yksikössä tapahtuvissa tai yksiköstä alkavissa työtehtävissä. Työtehtävät voivat olla ryhmässä ohjaajan tuella yksikön ulkopuolella suoritettavia tehtäviä, kuten puutarhanhoitoa, tai ryhmässä jossakin yrityksessä suoritettavia tehtäviä. Työtehtävät voivat olla myös itsenäisesti tai pienellä ohjauksella yksikössä suoritettavia tehtäviä, kuten keittiö- ja siivoustehtäviä, käsitöitä, mediatehtäviä tai kiinteistöhoitoa.

Sairauspoissaolon yhteydessä työkorvausta maksetaan luotettavan tahon tekemän sairasilmoituksen tai sairaustodistuksen perusteella enintään viideltä poissaolopäivältä kuukaudessa.

Työkorvausta maksetaan enintään neljän viikon lomasta kesäkaudella ja yhden viikon lomasta talvikaudella. Toimintayksiköllä on oikeus päättää, milloin loma pidetään.

Periaate on, että korvaus maksetaan takautuvasti kerran kuukaudessa asiakkaan nimissä olevalle tilille.

HUOM! Muutokset työkorvausten maksamista koskeviin ohjeisiin tulevat voimaan 1.3.2022. 1.1.–28.2.2022 sovelletaan samoja ohjeita kuin vuonna 2021.

7 Muu palvelutuotanto

Kuntayhtymän työntekijöiden pitämistä luennoista veloitetaan 100 euroa tunnilta (45 min), 800 euroa koko päivältä ja 500 euroa puolelta päivältä. Luentoja sisältävät opintokäynnit veloitetaan samojen periaatteiden mukaisesti.

Ohjauksesta ja konsultoinnista veloitetaan koko päivältä 600 € ja puolelta päivältä 300 €. Siihen lisätään matkakulut, majoituskulut ja päivärahat.

Kuntayhtymän kursseille ja koulutuksiin osallistuvilta ulkopuolisilta henkilöiltä veloitetaan koko päivältä 100 euroa ja puolelta päivältä 50 euroa (enintään 3 tuntia). Jokaisesta ylimääräisestä koulutuspäivästä veloitetaan 80 euroa. Kahvi ja ruoka sisältyvät samoilla ehdoilla kuin kuntayhtymän työntekijöille.

Kuntayhtymän työntekijöiden suorittamasta harjoittelun ohjauksesta ja tutkintotilaisuuksien arvioinnista veloitetaan oppilaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Edellä mainituista toiminnoista ja muusta laskutuksesta raportoidaan talousosastolle Kårkullan intranetistä löytyvien laskutusohjien avulla.

7.1 Ulkoisesti rahoitettujen hankkeiden veloituserusteet

Ulkoisesti rahoitettuihin hankkeisiin liittyvät työt, kuten EU-hankkeet, veloitetaan toimeksiantajalta todellisten työtuntien mukaan perustuen tuntipalkkaan korotettuna 100 prosentilla välillisten henkilösivukulujen, lomakorvausten, hallinnon, vuokrien jne. osalta.

8 Tuotehinnat – hinnasto jäsenkunnille (1.1.2022 alkaen)

Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut		
Ulkoisen työtoiminta	30,97	päivä
Luokka 2	52,67	päivä
Luokka 3	73,01	päivä
Luokka 4	93,88	päivä
Luokka 5	146,28	päivä
Luokka 6	214,71	päivä
Tuettu työtoiminta		
Tuettu työtoiminta	52,67	tunti
Perustutkinta	546,81	enint. 10 h/hlö
Kuntouttava työtoiminta		
Itsenäiset työtehtävät yksikössä	10,09	päivä
Työtehtävät yksikössä ohjaajan aktiivisella tuella	43,67	päivä
Tilapäiset asumispalvelut		
Asuntola-asuminen (luokka 5)	117,94	vuorokausi
Aikuisten lyhytaikaishoito (luokka 6)	201,48	vuorokausi
Lasten lyhytaikaishoito (luokka 7)	252,10	vuorokausi
Lyhytaikaishoito lapsille, joilla on erityistarpeita (luokka 7+)	327,60	vuorokausi
Lyhytaikaishoito aikuisille, joilla on erityistarpeita (luokka 8)	327,60	vuorokausi
Pitkäaikaiset asumispalvelut		
Satunnaiset tukitoimet ja ryhmätoiminta (luokka 1)	37,75	tukitoimi
Tuettu itsenäinen asuminen (ryhmä 2)	70,59	vierailu
Luokka 3	65,52	vuorokausi
Luokka 4	88,45	vuorokausi
Luokka 5	117,94	vuorokausi
Luokka 6	201,48	vuorokausi
Luokka 8	327,60	vuorokausi
Lasten asuminen	533,03	vuorokausi
Kodin seniorimaksu, luokat 3–4	31,23	vuorokausi
Kodin seniorimaksu, luokat 5–8	62,46	vuorokausi
Asumisen lisäpalvelut	62,46	vuorokausi
EUC-toiminta		
Luokka 1	47,80	½ tuntia
Luokka 2	87,08	½ tuntia
Kuntoutussuunnitelma (peruspaketti)	1334,01	pakettihinta
Laaja kuntoutussuunnitelma	1641,86	pakettihinta
Kuntoutus	415,66	vuorokausi
Tutkimus	544,48	vuorokausi
Kriisihoito	630,94	vuorokausi
<i>Lisäresurssi 1</i>	125,35	vuorokausi
<i>Lisäresurssi 2</i>	331,35	vuorokausi
Pitkäaikaiskuntoutus		
Pitkäaikaiskuntoutus	389,08	vuorokausi
<i>Lisäresurssi 1</i>	125,35	vuorokausi
<i>Lisäresurssi 2</i>	331,35	vuorokausi

9 Maksuluokat Tukholman mallin mukaisen arvioinnin perusteella

Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut		
Maksuluokka	Pisteraja	Tukimuoto
Luokka 2	0–20,5 pistettä	Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut
Luokka 3	21–45,5 pistettä	Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut
Luokka 4	46–70,5 pistettä	Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut
Luokka 5	71–89,5 pistettä	Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut
Luokka 6	90–100 pistettä	Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut
Pitkäaikaiset asumispalvelut		
Maksuluokka	Pisteraja	Tukimuoto
Luokka 3	0–20,5 pistettä	Pitkäaikaiset asumispalvelut
Luokka 4	21–45,5 pistettä	Pitkäaikaiset asumispalvelut
Luokka 5	46–70,5 pistettä	Pitkäaikaiset asumispalvelut
Luokka 6	71–89,5 pistettä	Pitkäaikaiset asumispalvelut
Luokka 8	90–100 pistettä	Pitkäaikaiset asumispalvelut

Ilman Tukholman mallin mukaista arviointia määrätyt maksuluokat

Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut	
Maksuluokka	Tukimuoto
Luokka 1	Ulkoisen työtoiminta (kokopäiväinen)
Tilapäiset asumispalvelut	
Maksuluokka	Tukimuoto
Luokka 5	Asuntola-asuminen
Luokka 6	Aikuisten lyhytaikaishoito
Luokka 7	Lasten lyhytaikaishoito
Luokka 7+	Lyhytaikaishoito lapsille, joilla on erityistarpeita
Luokka 8	Lyhytaikaishoito aikuisille, joilla on erityistarpeita
Pitkäaikaiset asumispalvelut	
Maksuluokka	Tukimuoto
Luokka 1	Satunnaiset tukitoimet ja ryhmätoiminta
Luokka 2	Tuettu itsenäinen asuminen

10 Hinnasto, asiakasmaksut (1.3.2022 alkaen)

Työelämään tutustuttavat ja elämään orientoivat palvelut		
Ateriat	5,00	kappale
Sosiaalihuoltolain 27 d §:n mukaiset ateriat	5,36	kappale
Tilapäiset asumispalvelut		
Ateriat	5,60	kappale
Lyhytaikaishoito**	25,00	vuorokausi
Omaishoitajan työn helpotus (enintään 36 vrk/vuosi)**	11,60	vuorokausi
Asuntolamaksu	175,95	kuukausi
* <i>Yli 16-vuotiailta asiakkailta peritään ateriamaksu vain, jos oleskelu lyhytaikaishoidon yksikössä kestää alle vuorokauden.</i>		
** <i>Alle 16-vuotiailta asiakkailta ei peritä maksua, jos oleskelu lyhytaikaishoidon yksikössä kestää alle vuorokauden.</i>		
Pitkäaikaiset asumispalvelut		
Ateriat	5,60	kappale
Vuokrasopimuksen mukainen vuokra	Vuokrasumma erillisessä liitteessä	
Päätöksen mukainen palvelumaksu	Yksilöllinen hinta käytön mukaan	
EUC-toiminta		
Tilapäinen oleskelu EUC-yksikössä**	25,00	vuorokausi
** <i>Alle 16-vuotiailta asiakkailta ei peritä maksua, jos oleskelu EUC-yksikössä kestää alle vuorokauden.</i>		
Pitkäaikaiskuntoutus		
Määrätty hoitomaksu	85 % kuukausituloista, mutta enintään niin suuri maksu, että asiakkaalle jää henkilökohtaiseen käyttöönsä vähintään 112 euroa kuukaudessa	

Hakemus maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä

Asiakas voi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) perusteella hakea sosiaalihuollon maksun alentamista tai perimättä jättämistä, jos maksun suorittaminen vaarantaa hänen tai hänen perheensä toimeentulon. Hakemus maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä osoitetaan Kärkullan erityishuollon johtoryhmälle. Johtoryhmä puoltaa maksun alentamista / perimättä jättämistä ja hallitus päättää siitä.